

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

AON wewn. 5140/99

JAWNE
Do użytku służbowego

Egz. Nr.....**50**

Mjr dr Janusz KRĘCIKIJ
Kpt. dypl. Marek STRZODA

SPORZĄDZANIE I WYKORZYSTANIE GRAFICZNYCH DOKUMENTÓW DOWODZENIA

ANEKS (PLAN DZIAŁANIA)
DO ROZKAZU OPERACYJNEGO
(Operation overlay)

Biblioteka Główna
Akademii Sztuki Wojennej

52220

09-052220-001-0

52220

WARSZAWA

1999

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA DOWODZENIA I ŁĄCZNOŚCI

PRZEKLASYFIKOWANO

Protokół Nr 54305

JAWNE

AON wewn. 5140/99

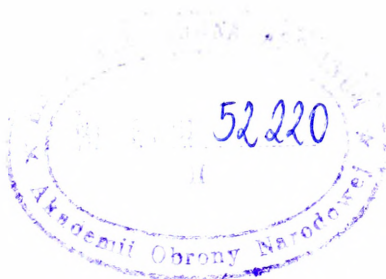
~~Dokument służbowy~~

Egz. nr ...50

Mjr dr Janusz KRĘCIKIJ
Kpt. dypl. Marek STRZODA

SPORZĄDZANIE I WYKORZYSTANIE
GRAFICZNYCH DOKUMENTÓW DOWODZENIA

ANEKS (PLAN DZIAŁANIA) DO ROZKAZU OPERACYJNEGO
(Operation overlay)

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	5
Rozdział 1. Informacje ogólne.....	6
Rozdział 2. Zasady sporządzania planów działania.....	13
Rozdział 3. Wykorzystanie planu działania.....	17
Bibliografia.....	21
Słownik wybranych terminów.....	22
Zestawienie skrótów angielskojęzycznych terminów wojskowych użytych w opracowaniu.....	25
Załączniki	27

WSTĘP

Wnioski i doświadczenia z prowadzonych w Akademii Obrony Narodowej ćwiczeń dowódczo-sztabowych wskazują, iż szczególnej uwagi podczas realizacji procesu dydaktycznego wymaga całokształt problematyki związanej z dokumentami dowodzenia. W tym bowiem obszarze dowodzenia zmiany i modyfikacje, będące konsekwencją członkostwa Polski w NATO, są jednoznacznie regulowane właściwymi porozumieniami standaryzacyjnymi, takimi jak STANAG 2014, 2020 i innymi. Ustalenia dotyczą zarówno formy, jak i treści dokumentów dowodzenia oraz, co nie mniej istotne, często odmiennej „filozofii pracy” z ich wykorzystaniem.

Niniejsze opracowanie stanowi próbę uporządkowania wiedzy w zakresie przeznaczenia, zasad i sposobów sporządzania oraz wykorzystania **planów działania**, zajmujących szczególne miejsce wśród graficznych dokumentów dowodzenia. Publikacja składa się z trzech rozdziałów, z których pierwszy poświęcony jest ogólnym informacjom o planach działania, drugi dotyczy zasad ich sporządzania, natomiast trzeci rozdział zawiera informacje na temat wykorzystania takich dokumentów na różnych szczeblach dowodzenia.

Ponadto zamieszczono słownik najważniejszych terminów angielskojęzycznych związanych z problematyką planów działania oraz zestawienie skrótów tych terminów. W załącznikach przedstawiono przykładowe plany natarcia i obrony na szczeblu batalionu, brygady, dywizji i korpusu.

Opracowanie nie dotyczy podobnej problematyki w odniesieniu do marszu (przemieszczenia, przegrupowania). Zagadnieniom sporządzania dokumentów dowodzenia do marszu, ze względu na specyfikę tego działania¹, poświęcona będzie odrębna publikacja.

¹ Problematykę dokumentów dowodzenia (rozkazów) do marszu reguluje w NATO STANAG 2041.

INFORMACJE OGÓLNE

Plan działania (operacji obronnej, obrony, operacji zaczepnej, natarcia, marszu itp.) rozumiany jako aneks do rozkazu operacyjnego (wstępnego zarządzenia operacyjnego, zarządzenia operacyjnego)² jest graficznym dokumentem dowodzenia, stanowiącym organiczną część tego rozkazu, lub zarządzenia. W angielskim języku wojskowym do określenia tego dokumentu używa się nazwy *operation overlay*. Autorzy zrezygnowali z dosłownego tłumaczenia terminu, gdyż ilość informacji w nim zawarta, ukazująca istotę przyszłych działań, upoważnia do zastosowania pojęcia „plan działania”. Plan działania sporządzany jest w celu:

- graficznego zobrazowania istoty przyszłych działań;
- zmniejszenia objętości pisemnej części rozkazu poprzez przedstawienie określonych informacji w formie graficznej;
- ułatwienia zrozumienia planowanych działań przez bezpośrednich wykonawców (podwładnych).

Proces powstawania planu rozpoczyna się praktycznie z chwilą otrzymania zadania od przełożonego. Dowódca wpływa na proces planowania podwładnego i ostateczny kształt jego planu działania, gdyż w rozkazie m.in. ustala:

- linie rozgraniczenia;
- obiekty do opanowania;
- różnego rodzaju linie koordynacyjne,

² W odróżnieniu od planu operacji, jako dokumentu roboczego, stanowiącego przedstawioną w formie graficznej decyzję dowódcy. Plan Operacji powstaje po podjęciu przez dowódcę decyzji i uszczegółowieniu wybranego wariantu działania – ogłoszeniu zamiaru działania. Oczywiście stanowi podstawę do sporządzenia graficznego aneksu „Plan ...”. Zob. J. Michniak, W. Kulma, *Organizacja dowodzenia jednostkami operacyjnymi wojsk lądowych*, cz. III Proces dowodzenia, AON, Warszawa 1998.

W trakcie planowania (rys. 1), opracowywane są, analizowane i modyfikowane, ciągle jeszcze niezbyt szczegółowe „szkice - plany działania”. Każdy bowiem wariant działania, czyli *Course of Action* (CoA) jest opracowanym w ogólnym stopniu planem jednego z możliwych sposobów wykonania zadania. Oznacza to, iż w ramach tych czynności dowództwa powstaje, niejako równolegle, kilka przyszłych planów działania. Każdy z wariantów działania (rys. 2) składa się ze szkicu i pisemnej notatki (legandy) wyjaśniającej istotę sposobu wykonania zadania i podającej informacje, których nie można przedstawić graficznie (za pomocą znaków taktycznych). Szkic przedstawia zazwyczaj:

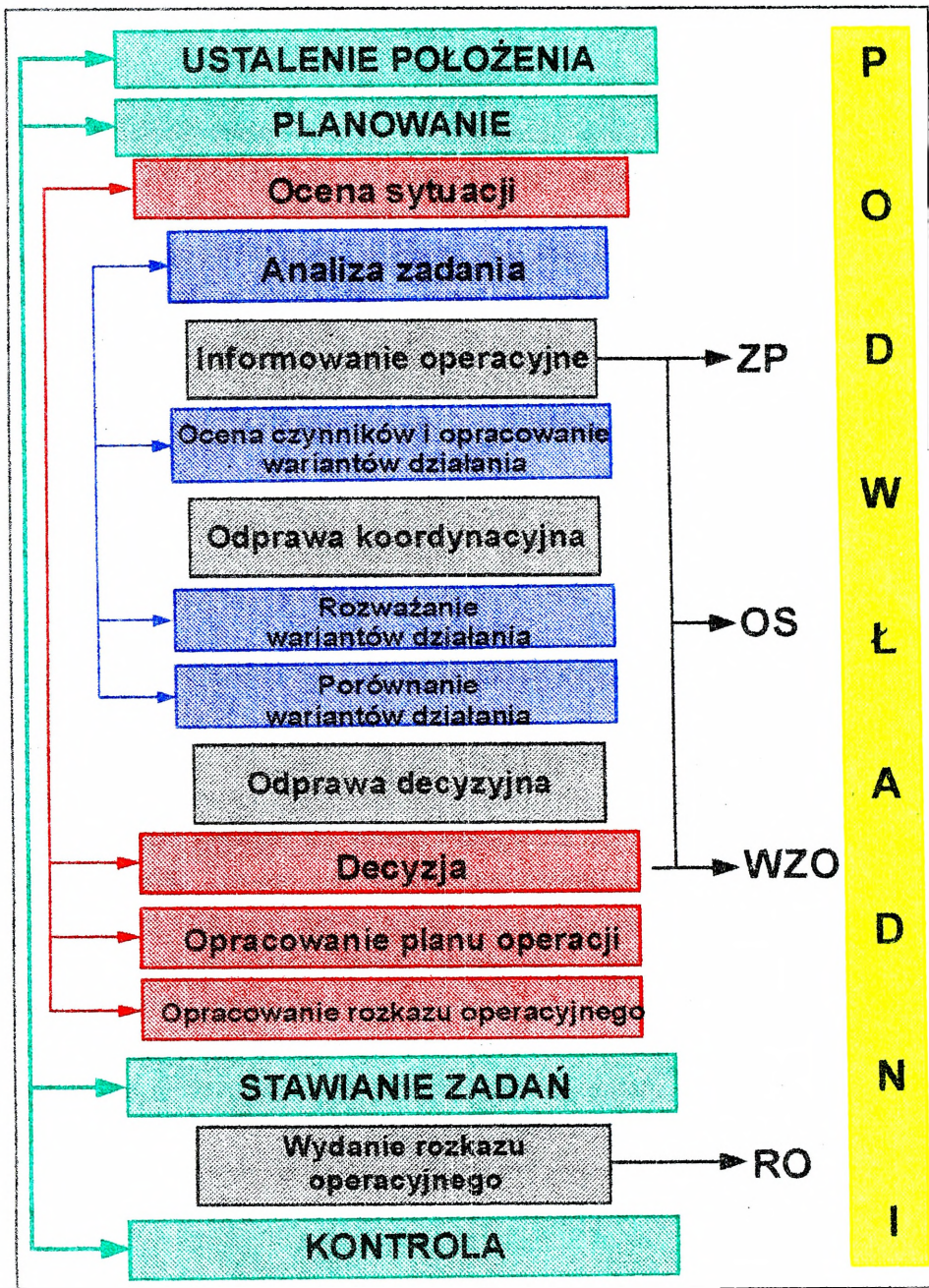
- ugrupowanie bojowe;
- wstępny podział sił;
- sposób wykonania zadania, w tym miejsce skupienia głównego wysiłku.

Na szkicu zobrazowane są działania podległych jednostek. W zasadzie nie podaje się na nim numerów (nazw) pododdziałów, oddziałów czy związków taktycznych, pozostawiając to decyzji dowódcy. Szkic zawiera tylko elementy ogólnowojskowe, chyba że rozmieszczenie i sposób użycia elementów specjalistycznych jest szczególnie istotny dla wariantu działania.

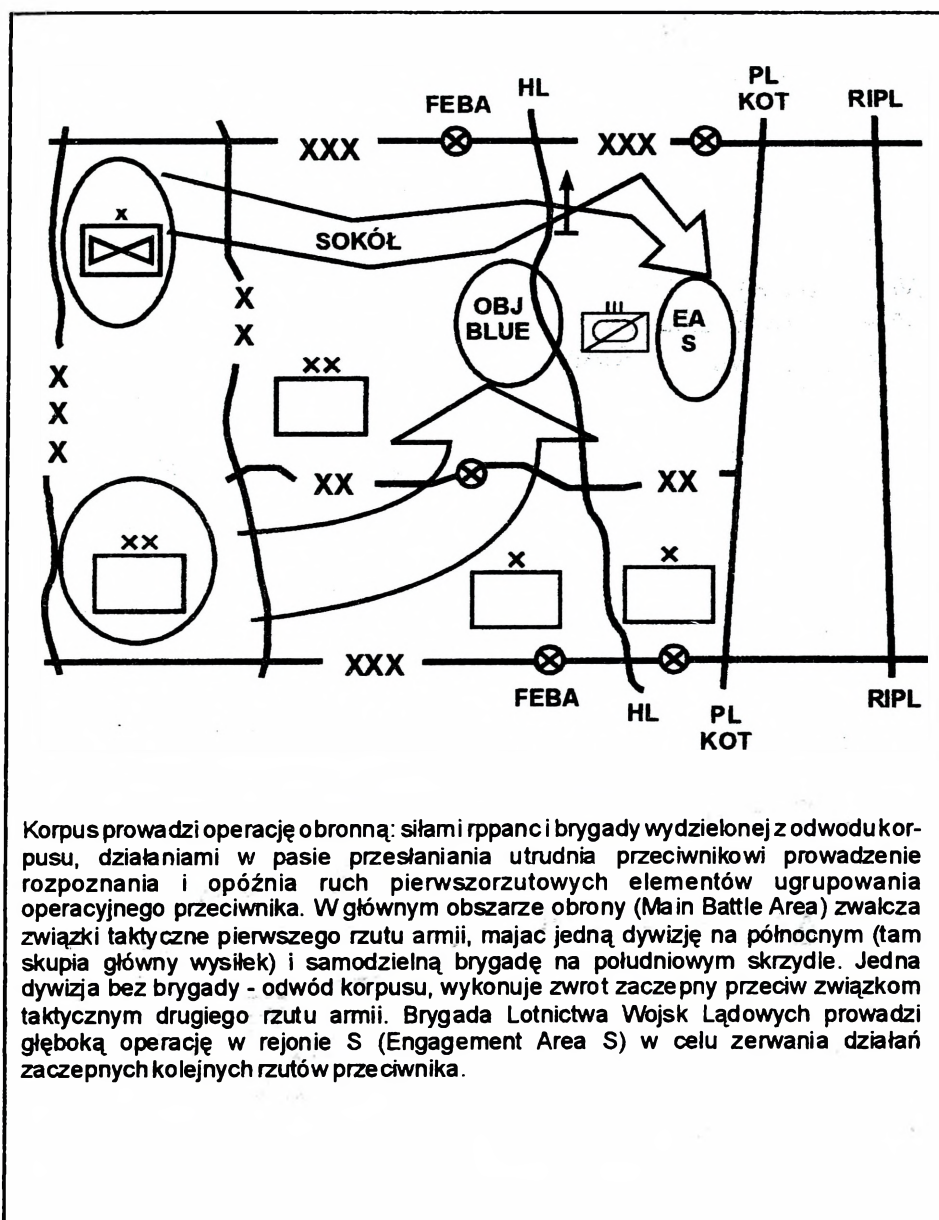
Kolejny kluczowy dla powstawania planu etap procesu dowodzenia to podjęcie przez dowódcę decyzji (czyli właśnie wybór jednego z przygotowanych przez sztab wariantów) i określenie zamiaru działania. Po tym fakcie wariant działania wybrany przez dowódcę przekształcony zostaje w plan operacji. Ten ostatni stanowi podstawę do szczegółowego zaplanowania działania elementów wsparcia i zabezpieczenia oraz zakończenia sporządzenia rozkazu operacyjnego. Sam natomiast zostanie wreszcie przekształcony w graficzny aneks do rozkazu zatytułowany „Plan natarcia (obrony itp.)”.

Poszczególne fazy powstawania planu działania na tle procesu dowodzenia przedstawia rys. 3.

Jak można zauważyć, plan działania jako dokument graficzny (aneks) jest uzupełnionym o szczegółowe informacje zawarte w decyzji i zamiarze dowódcy - **wariantem działania**.

Rys. 1. Zasadnicze fazy, etapy i czynności realizowane w ramach cyklu procesu dowodzenia

Rys. 2. Przykład wariantu działania korpusu w operacji obronnej

USTALENIE POŁOŻENIA
PLANOWANIE
OCENA SYTUACJI

ANALIZA ZADANIA

OCENA CZYNNIKÓW
 WPŁYWAJĄCYCH NA
 WYKONANIE ZADANIA
 I OKREŚLENIE WARIAN-
 TÓW DZIAŁANIA

ROZWAŻENIE WARIAN-
 TÓW DZIAŁANIA

PORÓWNANIE WARIAN-
 TÓW DZIAŁANIA

DECYZJA I ZAMIAR
DOWÓDCY

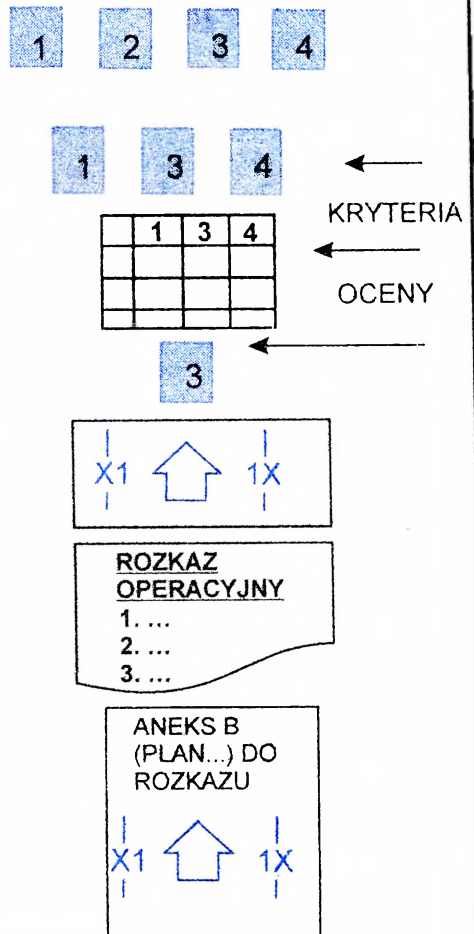
PLAN OPERACJI

ROZKAZ OPERACYJNY

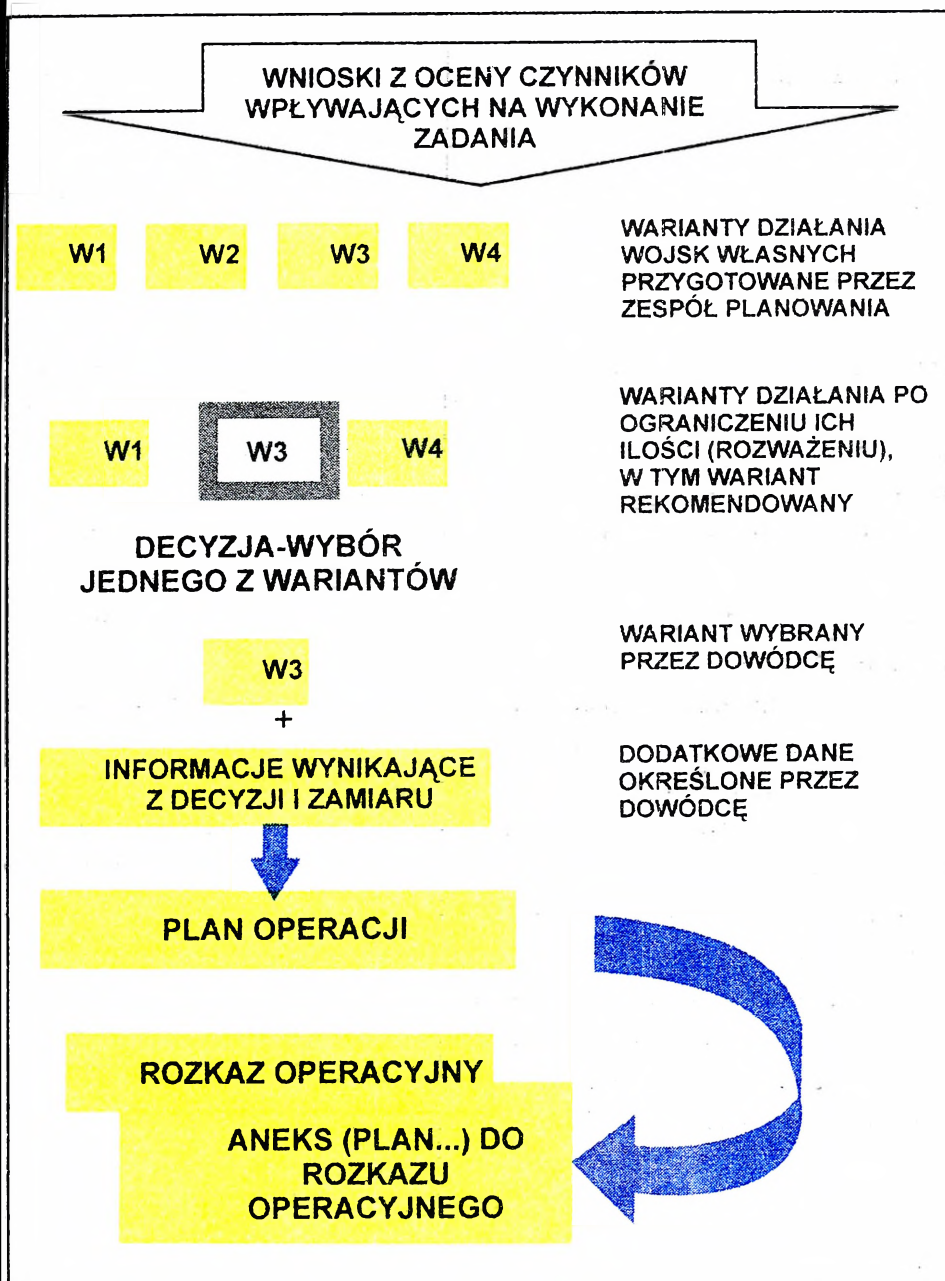
ANEKS
 „PLAN...” DO ROZKAZU
 OPERACYJNEGO

Uaktualnienie map
 sytuacyjnych

Naniesienie informacji
 dyrektywnych i sytuacyjnych

Rys. 3. Powstawanie planu działania na tle przedsięwzięć procesu dowodzenia.

Rys. 4. Zależność pomiędzy wariantami działania, decyzją dowódcy, planem operacji i aneksem „Plan...”

Fakt ten ma istotne znaczenie dla szybkości opracowywania aneksu jako dokumentu dowodzenia. Właściwe przygotowanie wariantów działania powoduje, że po podjęciu przez dowódcę decyzji zespół planowania potrzebuje stosunkowo niewiele czasu na doprowadzenie wybranego wariantu do postaci „planu operacji”, a w następnej kolejności - do postaci aneksu „Plan ...” (rys. 4).

Miejszem na SD, w którym powstaje plan działania, jest komórka (zespół) planowania. Pomimo iż pracują w niej oficerowie praktycznie wszystkich zasadniczych specjalności, szczególną, koordynującą rolę odgrywają oficerowie operacyjni. Oprócz przedstawionych poprzednio czynności mają oni bowiem obowiązek skoordynowania planowania działań sił ogólnowojskowych oraz jednostek wspierających i zabezpieczających.

Istotną cechą planu działania jest jego podwójne przeznaczenie, ponieważ służy:

- wykonawcom planu (dowództwom wydającym rozkaz) - jako plan przyszłych działań;
- adresatom rozkazu operacyjnego (podwładnym) - jako część rozkazu, czyli zadania otrzymanego od przełożonego.

Dla uniknięcia nieporozumień terminologicznych podkreślenia wymaga również różnica pomiędzy planem działania a rozkazem na oleacie. O ile plan działania stanowi aneks do pisemnego rozkazu, to rozkaz na oleacie jest po prostu formą, w jakiej można rozkaz przygotować. Polega ona na przedstawieniu maksymalnej ilości informacji w postaci graficznej oraz umieszczeniu części pisemnej bezpośrednio na oleacie (folii, kalce). Oznacza to między innymi, iż w rozkazie na oleacie obok wojsk własnych znajdują się także informacje o przeciwniku, podczas gdy plan działania obejmuje zwykle jedynie dane dotyczące wojsk własnych³.

³ Więcej informacji na temat rozkazu na oleacie zawiera opracowanie J. Kręcikij, *Przygotowanie działań taktycznych w NATO*, AON, Warszawa 1996.

Rozdział 2

ZASADY SPORZĄDZANIA PLANU DZIAŁANIA

Jak wspomniano w rozdziale pierwszym, plan działania zawiera szereg przedstawionych w formie graficznej informacji. W związku z tym, często nie ma potrzeby powtarzania ich w pisemnej części rozkazu operacyjnego. Dotyczy to zwłaszcza:

- linii rozgraniczenia;
- linii koordynacyjnych;
- dróg marszu;
- obiektów ataku;
- kierunków ataku;
- rejonów (ześrodkowania, wyjściowych, odpoczynku);
- rozmieszczenia rejonów obrony (punktów oporu) i rubieży ogniowych.

Jednocześnie, pomimo częściowego wyrażenia ZADANIA (pkt. 2. rozkazu operacyjnego) w formie graficznej, zawsze jest ono w nim zapisane. Podobnie w punkcie 5. rozkazu podaje się koordynaty SD, chociaż znajdują się one (przedstawione graficznie) na planie działania.

Ilość informacji, które zawiera plan działania, nie jest wartością stałą i zależy od takich czynników, jak:

- szczebel dowodzenia;
- rodzaj przyszłych działań.

Przyjmuje się, iż w omawianym dokumencie przedstawia się następujące dane:

- linie rozgraniczenia;
- linie koordynacyjne (np. *Forward Edge of the Battle Area* - FEBA - przedni skraj obszaru obrony, *Hand-over Line* - HL - linia przejścia odpowiedzialności, *Phase Line* - PL - linia koordynacyjna, *Fire Support Coordi-*

nation Line - FSCL - linia koordynacji wsparcia ogniowego, *No - Fire Line* - linia bezpieczeństwa, *Line of Departure* - LD - linia przejścia do natarcia);

- rejonny obrony (punkty oporu);
- rubieże ogniowe;
- rejonny (kierunki) głównego wysiłku obrony;
- osie i kierunki ataku;
- obiekty ataku;
- kierunki głównego uderzenia;
- stanowiska dowodzenia, w tym m.in. ich jedna przyszła lokalizacja;
- drogi marszu (podejścia, odejścia);
- punkty (linie) wejściowe i zejściowe (na drogach i z dróg marszu);
- rejonny ześrodkowania (wyjściowe, postojów, odpoczynków);
- inne informacje, jeżeli wykonawca dokumentu uzna je za niezbędne.

Informacje dotyczące rodzajów wojsk również mogą znaleźć się w planie działania. Zależy to przede wszystkim od ilości aneksów do rozkazu operacyjnego czyli w praktyce od szczebla dowodzenia. Jeżeli rozkaz jest uzupełniony aneksem dotyczącym danego rodzaju wojsk, nie ma potrzeby dublowania tych informacji na planie działania. Jeżeli zaś aneks taki nie występuje, najważniejsze informacje dotyczące rozmieszczenia i zadań tego rodzaju wojsk powinny znaleźć się w planie działania.

Podczas przygotowywania analizowanego dokumentu należy przestrzegać podanych niżej zasad:

- klauzulę tajności nanosi się w górnej i dolnej części oleaty;
- poniżej górnej klauzuli tajności umieszcza się tytuł dokumentu;
- pod tytułem podawane są informacje o mapie, do której odnosi się oleata;
- oleata powinna być dowiązana do mapy w co najmniej dwóch punktach (zwykle w jej przeciwległych rogach);
- w pierwszej kolejności na oleatę nanosi się informacje dyrektywne i sytuacyjne przekazane w rozkazie przez przełożonego (najważniejsze elementy kierowania i koordynacji działań - linie rozgraniczenia i koordynacyjne);

- następnie nanosi się informacje decyzyjne wynikające z decyzji i zamiaru dowódcy szczebla przygotowującego rozkaz;
- zawsze należy upewnić się, że informacje przedstawione graficznie korespondują z treścią pisemnej części rozkazu.

Uwaga

- plan powinien być maksymalnie prosty, ale musi zawierać ilość informacji wystarczającą do zrozumienia istoty przyszłych działań;
- ilość elementów dowodzenia i koordynacji działań (*Control Measures*) powinna być ograniczona do minimum niezbędnego w danej sytuacji (wymóg przejrzystości planu);
- w razie potrzeby aneks (Plan działania) może być uzupełniony pisemnym apendyksem określającym współrzędne szczególnie ważnych punktów koordynacyjnych lub innych istotnych elementów, zasada ta nie jest sprzeczna z wytycznymi dotyczącymi dublowania danych, przedstawionymi w rozdziale 1. W tego rodzaju apendyksie zawiera się bowiem współrzędne szczególnie istotnych punktów, nie opisuje zaś przebiegu linii, dróg czy kierunków działania np. **APENDYKS 1 (WSPÓLRZĘDNE WYBRANYCH PUNKTÓW) DO ANEKSU B (PLAN NATARCIA) DO ROZKAZU OPERACYJNEGO NR 2 10 DZ.** Zasada ta nie jest sprzeczna z wytycznymi dotyczącymi dublowania danych, przedstawionymi w rozdziale 1. W tego rodzaju apendyksie zawiera się bowiem współrzędne szczególnie istotnych punktów, nie, nie opisuje zaś przebiegu linii, dróg czy kierunków działania.

Istotnym problemem podczas sporządzania planu działania jest skala mapy, do której jest on dowiązany. Problem ten nie występuje na szczeblu batalionu i brygady, gdyż wykorzystuje się tam mapy w skali 1 : 50 000. Staje się jednak widoczny na wyższych szczeblach dowodzenia – w dywizji wykorzystuje się mapy 1 : 100 000, a w korpusie 1 : 250 000. Ma to znaczenie szczególne, gdyż pełny rozkaz wraz z aneksami będzie przecież wykorzystywany przez podwładnych, którzy pracować będą zwykle na mapie o innej skali. Rozwiązaniem idealnym byłoby dostarczenie podwładnemu planu działania

w takiej skali jakiej używa się na jego szczeblu dowodzenia. Jednak, ten sam dokument służyć ma także jego wykonawcom. Należałoby więc przygotowywać dla komórek stanowiska dowodzenia egzemplarze (np. 1-10) w skali mapy wykonawcy oraz dla podwładnego egzemplarze (od 11 do 30) w skali mapy stosowanej przez adresata rozkazu. Jest to możliwe w przypadku posiadania odpowiednich środków technicznych (plottery). Gdy nie dysponuje się takimi możliwościami technicznymi, podwładny otrzymywał będzie oleatę z planem działania w skali mapy stosowanej przez przełożonego i dokonywał jej zmiany własnymi siłami.

WYKORZYSTANIE PLANU DZIAŁANIA

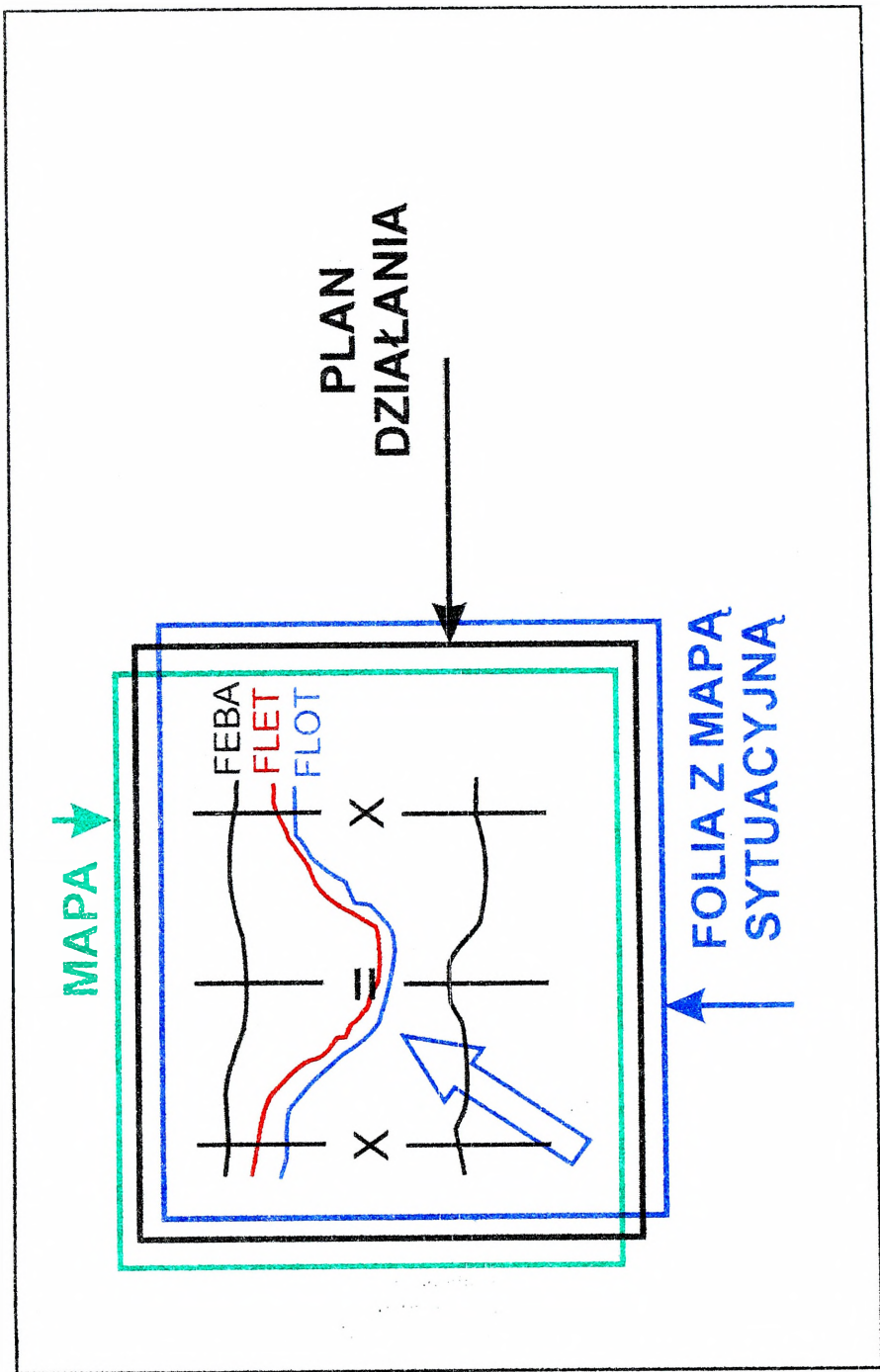
1. Wykorzystanie planu działania w dowództwie wydającym rozkaz operacyjny

Rozkaz operacyjny opracowany przez dowództwo, stanowi plan jego przyszłego działania. Toteż każda komórka funkcjonalna SD otrzymuje, zgodnie z rozdzielnikiem, jeden lub więcej kompletów rozkazu operacyjnego, to znaczy zarówno część pisemną (główną - punkty 1...5) oraz aneksy przygotowane w formie pisemnej, graficznej i kombinacji tych form. Plan działania - aneks do rozkazu wykorzystywany jest w tych komórkach do ciągłej kontroli stopnia realizacji zaplanowanych działań. Używa się go jako jednej z folii tworzących mapy sytuacyjne poszczególnych zespołów funkcjonalnych stanowiska dowodzenia⁴. Dlatego też celowe jest sporządzenie planu innym kolorem (np. czarnym) niż ten używany do nanoszenia aktualnej sytuacji (zwykle niebieski). Daje to możliwość szybkiego odróżnienia zaplanowanych działań od rzeczywistego rozwoju sytuacji - ułatwia monitorowanie sytuacji, a tym samym sprawowanie kontroli. Istotę takiego wykorzystania dokumentu obrazuje rys. 5.

2. Wykorzystanie planu działania przez podwładnych

Dowódca każdego elementu ugrupowania operacyjnego (bojowego) otrzymuje od przełożonego komplet dokumentów dyrektywnych (rozkaz + aneksy, w tym także aneks „Plan działania”) W sytuacji, gdy podwładny przybywa do przełożonego po zadanie, celowe jest zaplanowanie dla niego w rozdzielniku dwóch kompletów dokumentów, z których jeden jest dostarczany przez oficera łącznikowego przybyłego z dowódcą na jego SD. Umożliwia to dowództwu zapoznanie się z zadaniem i dokonanie szeregu przedsięwzięć

⁴ Każda komórka funkcjonalna SD powinna prowadzić swoją mapę sytuacyjną, zawierającą ilość i zakres informacji potrzebnych do funkcjonowania tej komórki. Por. J. Kręcikij, M. Strzoda, *Sporządzanie i wykorzystanie graficznych dokumentów dowodzenia. Mapy sytuacyjne*, AON, Warszawa 1998.

Rys. 5. Wykorzystanie aneksu „Plan Działania” w powiązaniu z mapą sytuacyjną

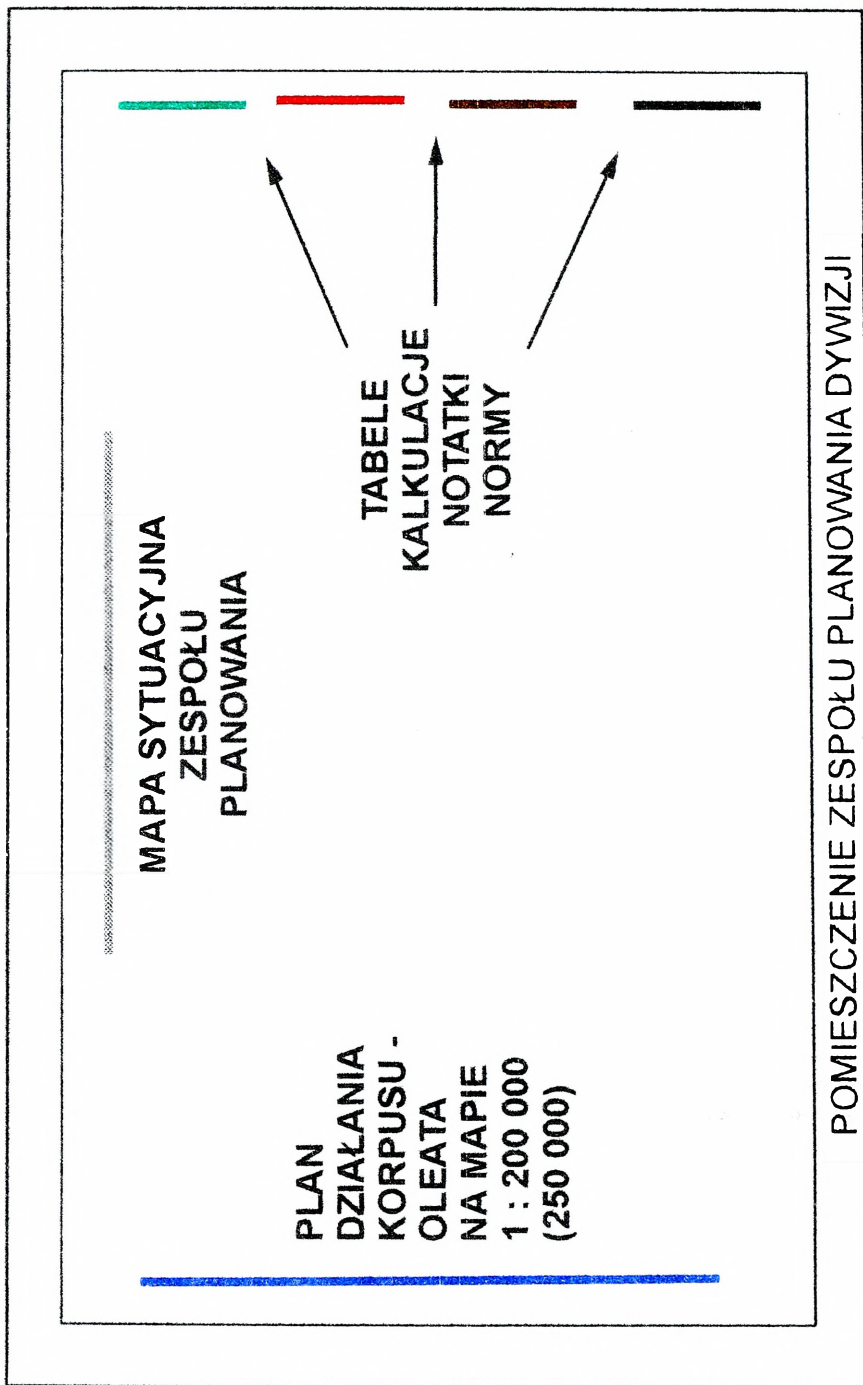
przygotowawczych, zanim dowódca wróci od przełożonego. W tej sytuacji plan jest więc dokumentem uzupełniającym pisemny rozkaz i ułatwiającym zrozumienie otrzymanego zadania.

Ze względu na fakt, iż podwładny może otrzymać oleatę w skali mapy przełożonego, będzie on musiał dokonać jej transformacji do skali stosowanej na swoim szczeblu dowodzenia. Czynność ta dokonywana jest w jednym z zespołów SD (np. planowania lub w Centrum Wsparcia Dowodzenia) i dopiero tak przygotowana oleata może zostać rozpowszechniona jako dokument dowodzenia wśród innych zespołów. Chodzi tu przede wszystkim o uniknięcie błędów podczas zmiany skali oleaty, co mogłoby zaistnieć w wypadku wykonywania takich czynności przez różnych oficerów na potrzeby swoich komórek. Tak przygotowana oleata stanowi istotną podstawę dalszej pracy sztabu - gdyż zawiera szereg informacji dyrektywnych istotnych dla procesu przygotowania działań przez podwładnego.

Jednocześnie oleata z planem działania w skali przełożonego może pozostać w danej komórce SD (jeżeli dysponuje ona odpowiednią mapą - a zespół planowania powinien taką posiadać) w celu zapewnienia możliwości „szerokiego spojrzenia” na problematykę wynikającą z postawionego zadania (rys. 6).

*

Przygotowując każdy dokument dowodzenia, także plan działania, należy zawsze pamiętać, iż odnosi się on do konkretnej, niepowtarzalnej sytuacji. Oznacza to, że jego sporządzenie jest procesem mającym na celu wytworzenie użytecznego i czytelnego dokumentu. Toteż dopuszczalne są pewne wyjątki od przedstawionych powyżej zasad (szczególnie dotyczących ilości informacji, które zawiera plan), jeżeli tylko będą one użyteczne dla twórców i użytkowników dokumentu.

POMIESZCZENIE ZESPOŁU PLANOWANIA DYWIZJI

Rys. 6. Wykorzystanie oleaty z Planem Działania w skali mapy przełożonego w Zespole Planowania Centrum Dowodzenia Dywizji (wariant)

BIBLIOGRAFIA

FM 101-5 Staff Organization and Operations, Department of the Army, Washington 1997.

Kręcikij J., *Modyfikacja dowodzenia w wojskach lądowych w aspekcie integracji Polski z NATO*, rozprawa doktorska, AON, Warszawa 1998.

Kręcikij J., *Przygotowanie działań taktycznych w NATO (według procedur amerykańskich wojsk lądowych)*, AON, Warszawa 1996.

Kręcikij J., Strzoda M., *Sporządzanie i wykorzystanie graficznych dokumentów dowodzenia. Mapy sytuacyjne*, AON, Warszawa 1998.

Michniak J. i inni, *Organizacja dowodzenia jednostkami operacyjnymi wojsk lądowych*, część 4, Znaki i dokumenty dowodzenia, AON, Warszawa 1998.

Michniak J., Kulma W., *Organizacja dowodzenia jednostkami operacyjnymi wojsk lądowych*, część 3, Proces dowodzenia, AON, Warszawa 1998.

NATO Glossary of Terms and Definitions AAP-6, Brussels, 1995.
Staff Officers Handbook, 1997.

SŁOWNIK WYBRANYCH TERMINÓW

Control Measures - Elementy dowodzenia i koordynacji działań - ustne lub pisemne wytyczne dowódcy określone w celu: podziału odpowiedzialności, koordynacji wsparcia ogniowego i kontrolowania działań bojowych. Każde z nich może być wyrażone w sposób graficzny. Wszystkie powinny być łatwo rozpoznawalne w terenie.

Course of Action - Wariant działania - sposób wykonania zadania przedstawiony graficznie na folii, kalce lub papierze, uzupełniony pisemną notatką, powstający na podstawie wniosków z oceny czynników wpływających na wykonanie zadania.

Engagement Area - obszar, do którego dowódca zamierza wciągnąć i rozbić siły przeciwnika zmasowanym ogniem wszystkich dostępnych środków.

Fire Support Coordination Line - Linia koordynacji wsparcia ogniowego - linia wyznaczana przez właściwego dowódcę komponentu lądowego w celu zapewnienia koordynacji wsparcia ogniowego środkami nie będącymi pod jego dowództwem, ale których oddziaływanie może mieć wpływ na bieżące działania.

Forward Edge of the Battle Area - Przednia granica głównego obszaru obrony (the Main Battle Area)

Forward Line of Own Troops - Przedni skraj wojsk własnych - linia wskazująca najbardziej wysunięte w stronę przeciwnika elementy wojsk własnych w określonym czasie. Stosowana we wszystkich rodzajach działań.

Hand-Over Line - Linia przejęcia odpowiedzialności - linia koordynacyjna poprowadzona wzdłuż dobrze widocznych przedmiotów terenowych, na której odpowiedzialność za prowadzenie działań zostaje przekazana przez jedno siły- drugim.

Line of Departure - Linia przejścia do natarcia - linia wyznaczana w celu koordynacji wejścia do walki atakujących sił w określonym czasie. W sytuacji gdy linia ta pokrywa się z linią styczności wojsk stosowane jest zwykle określenie - Line of Departure is Line of Contact - linia przejścia do natarcia jest linią styczności wojsk.

Limit of Advance - Granica działań zaczepnych - linia, której atakujące siły, ze względu na określone ograniczenia, nie mogą przekroczyć.

No-Fire Line - Linia bezpieczeństwa - linia, do której artyleria nie może prowadzić ognia, chyba że na żądanie lub za akceptacją wspieranego dowódcy. Za tą linią ogień może być prowadzony w dowolnej chwili bez zagrożenia wojsk własnych.

Main Battle Area - Główny pas (obszar, rejon) obrony - część obszaru odpowiedzialności danego szczebla dowodzenia ograniczona przez linię FEBA oraz tylną linię rozgraniczenia sił rozmieszczonych w pierwszym rzucie.

Operation Overlay - Plan działania (dosłownie oleata operacyjna) - aneks graficzny do rozkazu operacyjnego, wstępnego zarządzenia operacyjnego lub zarządzenia operacyjnego, przedstawiający w graficznej formie (za pomocą znaków taktycznych) sposób wykonania zadania.

Overlay Type Order - Rozkaz na oleacie - forma rozkazu operacyjnego, wstępnego zarządzenia operacyjnego lub zarządzenia operacyjnego, polegająca na przedstawieniu maksymalnej ilości informacji w sposób graficzny. Część pisemna, w standardowym dla danego dokumentu dowodzenia układzie, zamieszczana jest bezpośrednio na folii (kalce).

Phase Line - Linia koordynacyjna - linia wykorzystywana do kontroli i koordynacji działań, zwykle wyznaczana wzdłuż dobrze widocznych przedmiotów terenowych, w poprzek strefy (obszaru, pasa) działań. Jej przekroczenie jest zazwyczaj meldowane przełożonemu.

Reconnaissance and Interdiction Planning Line - Linia planowania rozpoznania i izolacji obszaru działań - linia wyznaczana i koordynowana

przez dowódcę nadrzędnego w stosunku do dowódcy korpusu wojsk lądowych (np. AFCENT). Do tej linii dowódca korpusu ponosi pełną odpowiedzialność za określanie celów mogących mieć bezpośredni wpływ na działania lądowe.

Situation Map - Mapa sytuacyjna - dokument dowodzenia prowadzony w każdej komórce organizacyjno-funkcjonalnej stanowiska dowodzenia, zawierający informacje niezbędne dla prawidłowego wykonywania zadań przez tę komórkę.

Standarisation Agreement - Porozumienie standaryzacyjne - zapis uzgodnienia pomiędzy kilkoma lub wszystkimi państwami Sojuszu dotyczący przyjęcia identycznego lub podobnego wyposażenia wojskowego, amunicji i zapasów oraz operacyjnych, logistycznych i administracyjnych procedur działania.

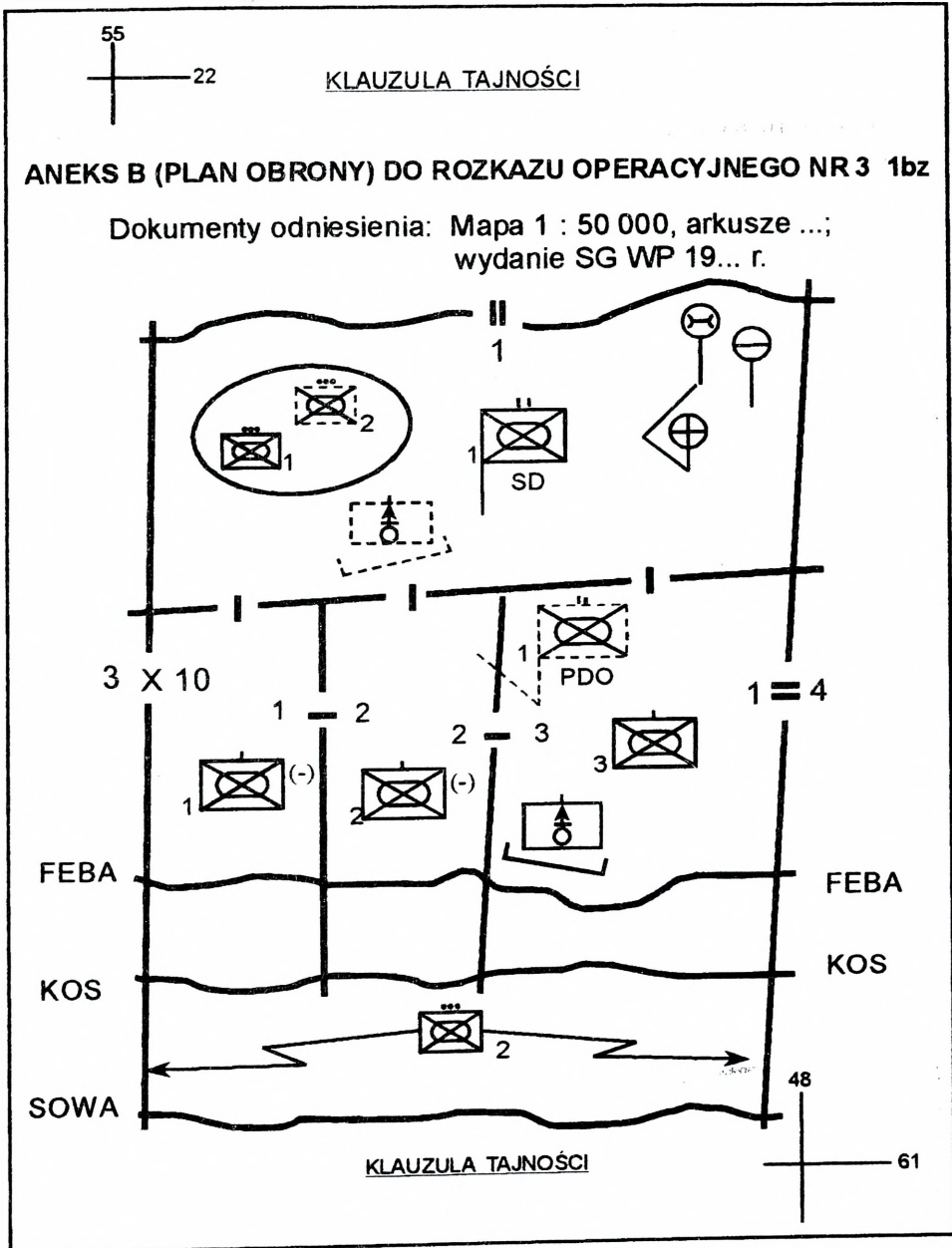
**ZESTAWIENIE SKRÓTÓW
ANGIELSKOJEZYCZNYCH TERMINÓW
WOJSKOWYCH UŻYTYCH W OPRACOWANIU**

CoA	- Course of Action
EA	- Engagement Area
FSCL	- Fire Support Co-ordination Line
FEBA	- Forward Edge of the Battle Area
FLOT	- Forward Line of Own Troops
HL	- Hand – Over Line
LD	- Line of Departure
LD/LC	- Line of Departure is Line of Contact
LoA	- Limit of Advance
MBA	- Main Battle Area
PL	- Phase Line
RIPL	- Reconnaissance and Interdiction Planning Line
STANAG	- Standardisation Agreement

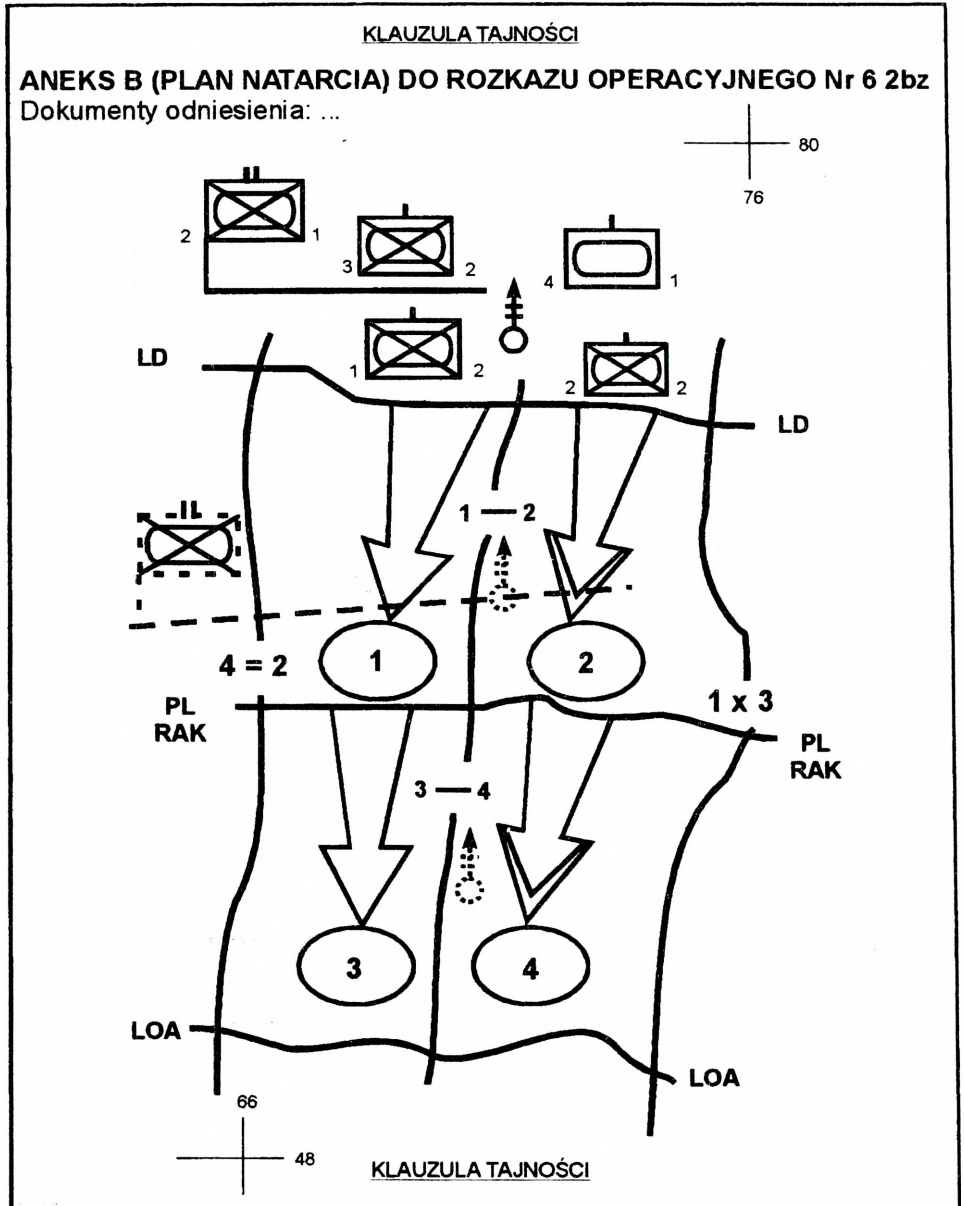
ZAŁĄCZNIKI

Przedstawione w załącznikach przykłady graficznych aneksów do rozkazu operacyjnego nie są odzwierciedleniem konkretnych sytuacji operacyjno-taktycznych ani wzorem do bezwzględnego naśladowania, niezależnie od otrzymanego zadania i podjętych decyzji. Traktować je należy jako wskazówkę, jak używać znaków taktycznych oraz elementów dowodzenia i koordynacji działań, aby w prosty i jednoznacznie zrozumiały sposób oddać istotę przyszłych działań.

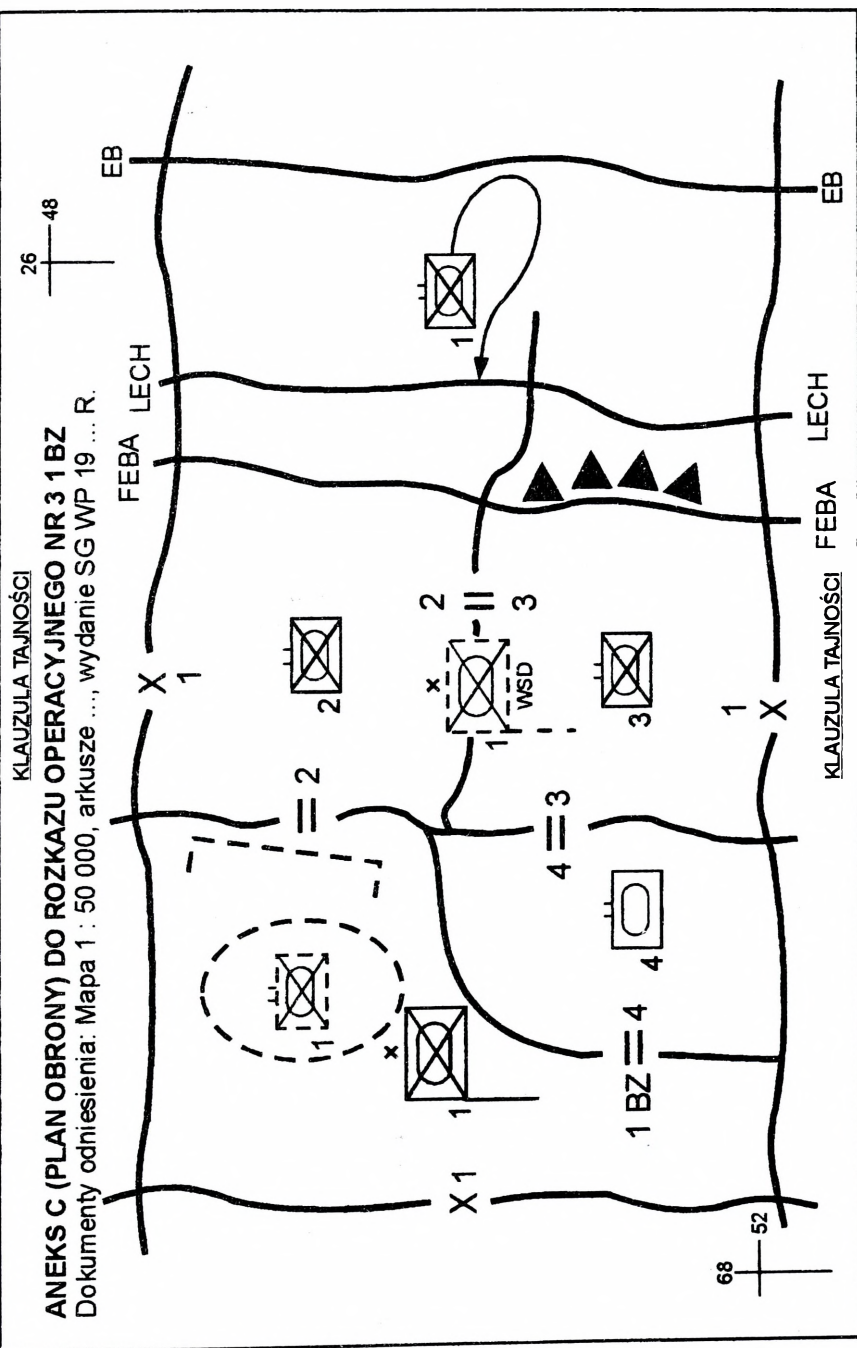
**PRZYKŁAD ANEKSU „PLAN OBRONY”
DO ROZKAZU OPERACYJNEGO BATALIONU**

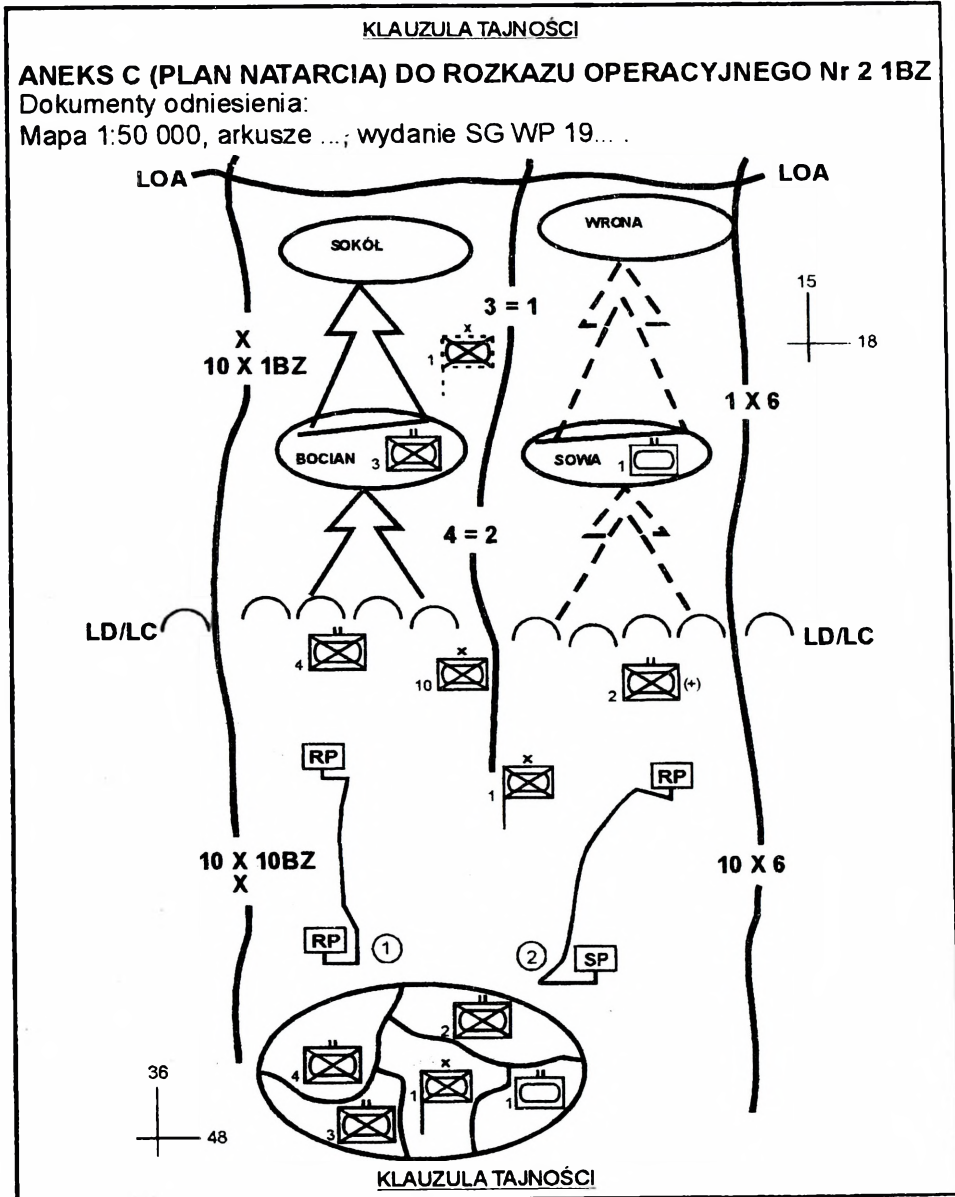
**PRZYKŁAD ANEKSU „PLAN NATARCIA”
DO ROZKAZU OPERACYJNEGO BATALIONU**

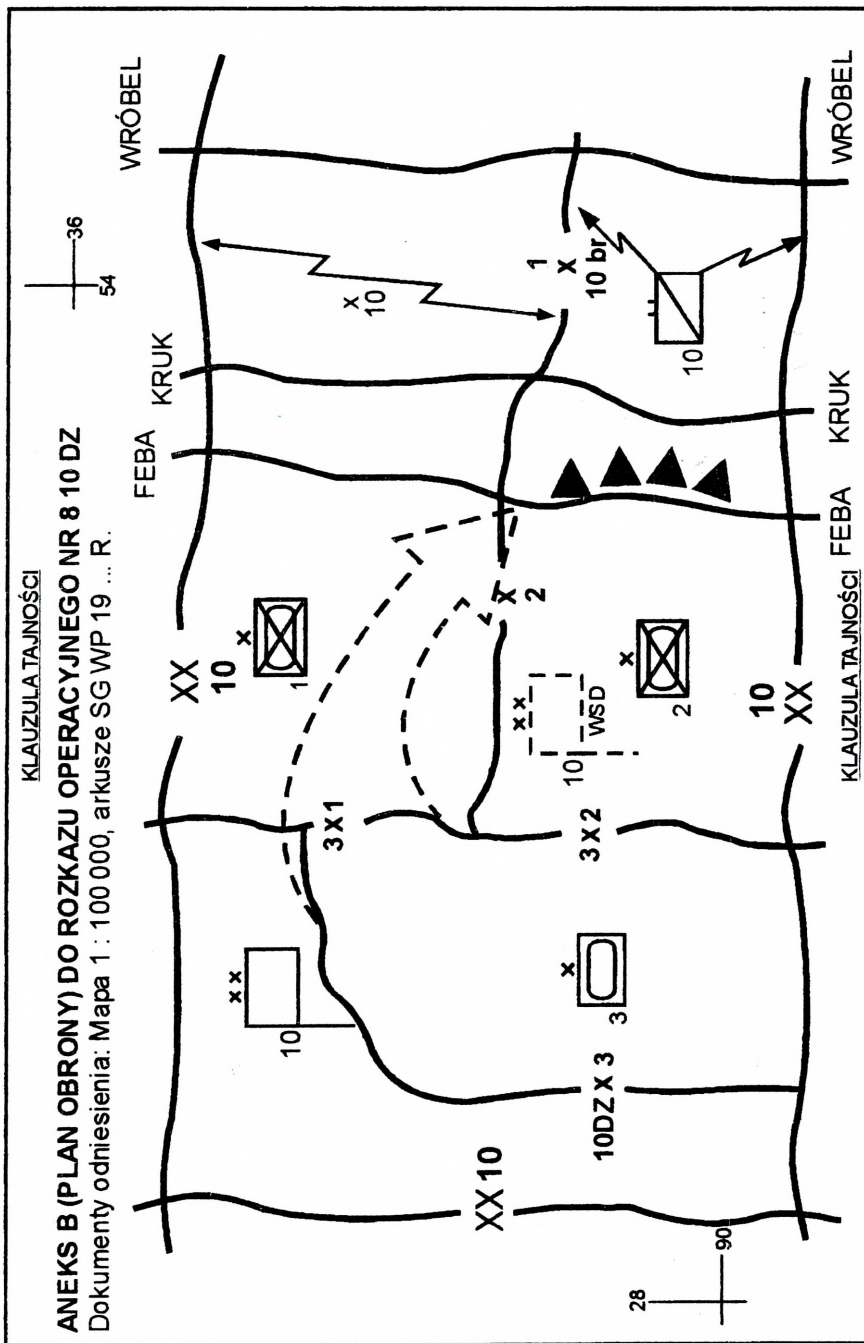
Załącznik 3
PRZYKŁAD ANEKSU „PLAN OBRONY” DO ROZKAZU OPERACYJNEGO BRYGADY

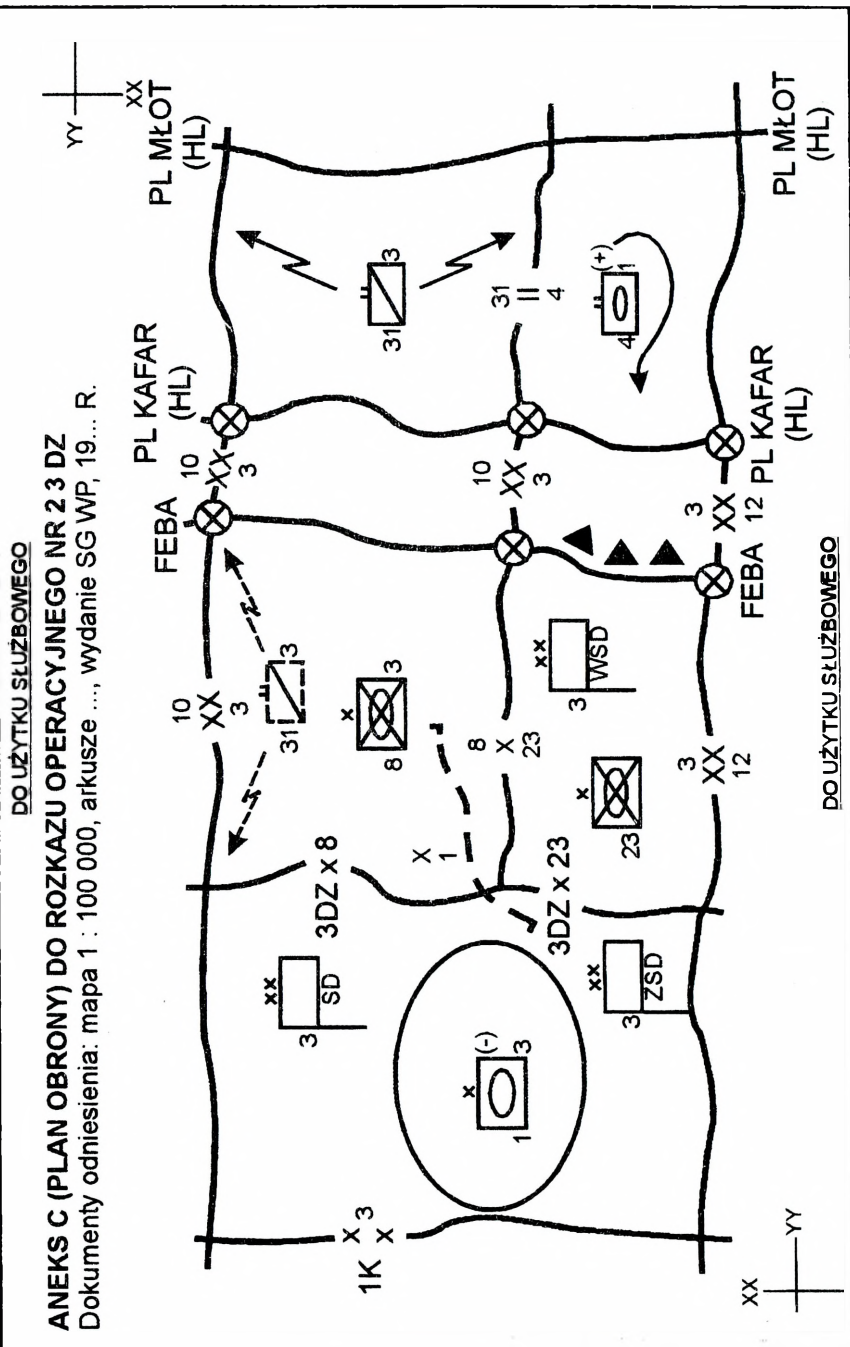
**PRZYKŁAD ANEKSU „PLAN NATARCIA”
DO ROZKAZU OPERACYJNEGO BRYGADY**

PRZYKŁAD ANEKSU „PLAN OBRONY” DO ROZKAZU OPERACYJNEGO DYWIZJI

PRZYKŁAD ANEKSU „PLAN OBRONY” DO ROZKAZU OPERACYJNEGO DYWIZJI

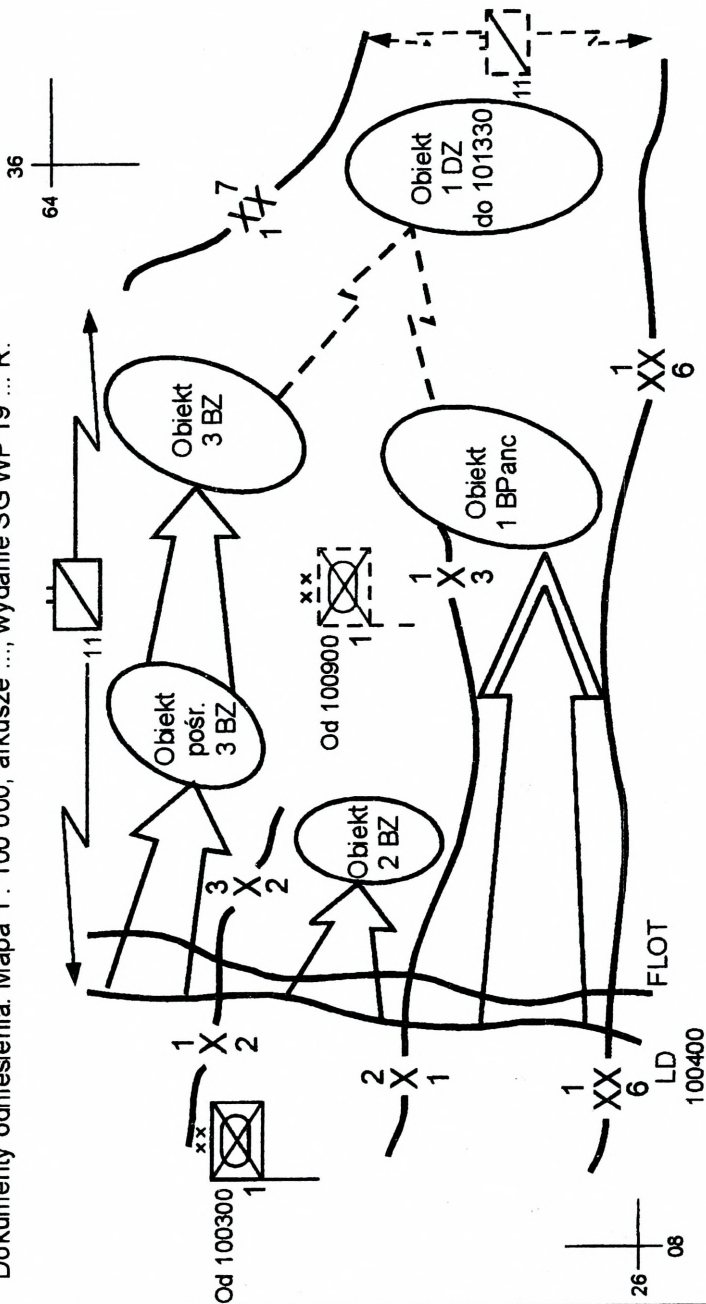

PRZYKŁAD ANEKSU „PLAN NATARCIA” DO ROZKAZU OPERACYJNEGO DYWIZJI

KLAUZULA TAJNOŚCI

ANEKS C (PLAN NATARCIA) DO ROZKAZU OPERACYJNEGO NR 6 1 DZ

Dokumenty odhiesienia: Mapa 1 : 100 000, arkusze ..., wydanie SG WP 19 ... R.

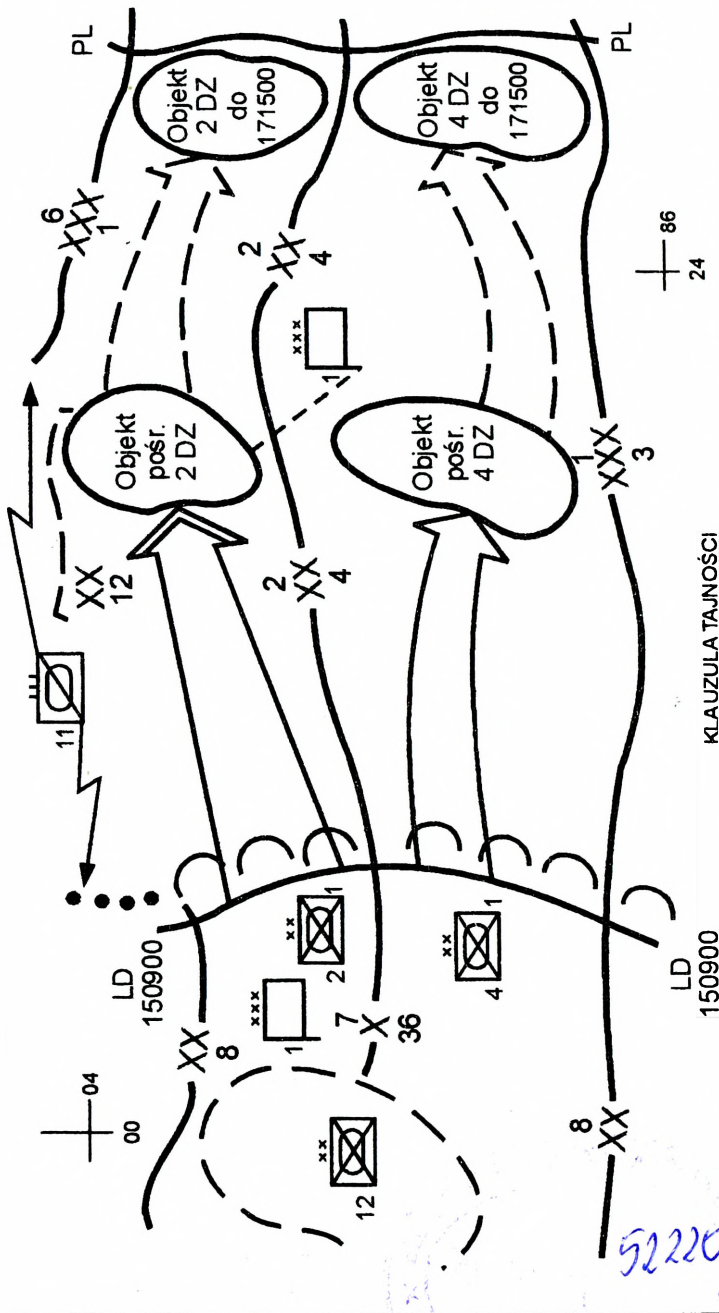
KLAUZULA TAJNOŚCI

**PRZYKŁAD ANEKSU „PLAN OPERACJI ZACZEPNEJ”
DO ROZKAZU OPERACYJNEGO KORPUSU**

KLAUZULA TAJNOŚCI

ANEKS C (PLAN OPERACJI ZACZEPNEJ) DO ROZKAZU OPERACYJNEGO NR 3 1 K

Dokumenty odniesienia: Mapa 1 : 250 000, arkusze ..., wydanie SG WP 19 ... R.

KLAUZULA TAJNOŚCI